

Voorbij de vangrail.

Afstudeerproject Bas van der Vinne

De uitvinding van de auto en daarmee de komst van de snelweg heeft de beleving van ruimte en tijd drastisch veranderd. Plotseling zijn we in staat om in korte tijd en met grote snelheid een indruk van grootse regionale landschappen te krijgen. De snelweg, als venster op de regio, is daarmee ook een middel waarmee we ons beeld hebben verruimd en Nederland beter hebben leren begrijpen. Landschappen, dorpen en steden kunnen ons verleiden door de manier waarop ze zich presenteren aan de snelweg.

De laatste decennia is de perceptie rond infrastructuur ingrijpend veranderd. Van het utopische denken over snelheid en mobiliteit in de beginjaren is weinig meer over. De oliecrisis, de eerste files en toenemende decentralisatie zijn hierin belangrijke factoren geweest.

Infrastructurele landschappen hebben een steeds uniformer karakter gekregen. De snelweg is daarmee haar kwaliteit als venster op de regio aan het verliezen. Parallele lineaire ontwikkelingen suggereren dat Nederland vol aan het raken is, terwijl achter deze ontwikkelingen vaak de waanzinnigste landschappen liggen.

Kortom, *de snelweg vertelt ons steeds minder het echte "verhaal van Nederland"*.

In een tijd van krimp, maar eveneens een tijd waar infrastructuur nog hoog op de agenda staat, kan een integrale benadering het verschil maken. De komende jaren liggen hier belangrijke kansen en uitdagingen voor de stedenbouw. Infrastructuur is te lang het terrein geweest van verkeerskundigen en economen.

Als concrete afstudeeropgave heb ik gekozen voor de A23, een weg tussen de A7 bij Hoorn en de Houtribdijk bij Enkhuizen. Een route die de komende jaren gerealiseerd gaat worden. De huidige plannen lijken vooral het resultaat te zijn van verkeerskundige en economische motieven. Op lange termijn dreigt daarmee een ruimtelijke catastrofe voor West-Friesland.

De eeuwigheidswaarde van een snelweg verplicht bij de ontwikkeling ervan tot een visie voor de lange termijn. In mijn ontwerp ga ik op zoek naar een balans tussen economische vooruitgang, verkeerskundige logica en ruimtelijke ontwikkeling. Het ontwerp van de snelweg wordt ingezet als sturend element in toekomstige ontwikkelingen. Profilering en positionering van afslagen spelen hierin een belangrijke rol.

Een grondige analyse van het complete infrastructuurele netwerk heeft geleid tot een ontwerp waarin drie infrastructuurele netwerken van verschillende schalen met elk een eigen ruimtelijke dynamiek en programmering zich onafhankelijk van elkaar kunnen ontwikkelen. Het resultaat is een model dat het beste getypeerd kan worden als een "geregisseerd laissez faire-model".

Het bovenregionale systeem herbergt bovenregionale programma's, het regionale netwerk ontwikkelt zich op een gebiedseigen wijze tot een "superlint" met lokale en regionale bedrijvigheid en het lokale netwerk richt zich op recreatie.

De plekken waar netwerken elkaar kruisen en waar mobiliteitsstromen van verschillende schaalniveaus elkaar raken zijn de spannende plekken in het ontwerp die aanleiding geven voor een bijzondere ingreep.